

*Hidak az Odera felett,
avagy egy határmenti regionális
egyetem keletkezéstörténete*

Papp Éva
III. évf. PhD hallgató
2002

Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETÉS	4
II.	RÉGIÓFEJLESZTÉS TUDOMÁNPOLITIKÁVAL	4
	1. Brandenburg megoldásra szánt feladatai az újraegyesítés után	4
	2. Egyetemek, főiskolák, kutatóintézetek, mint a megoldás kulcsa	7
III.	AZ EURÓPA EGYETEM, VIADRINA KELETKEZÉSE	8
	1. A város- és első egyetemének története	8
	2. Az egyetem jellege , belső és külső kapcsolatai	10
IV.	FELÉPÍTÉSE, KÉPZÉSI IRÁNYAI	12
	1. <u>Fakultások</u>	12
	a. Jogtudományi Kar	12
	b. Közgazdaságtudományi Kar	14
	c. Művelődéstudományi Kar	15
	d. Collegium Polonicum	16
	2. <u>Az intézmény csatolt egységei</u>	17
	a. Központi Létesítmények	17
	- A Nyelvi Centrum	17
	- Az Egyetemi könyvtár	17
	- A Nemzetközi Továbbképző Központ	18
	b. Kutató Intézetek	20
	- Frankfurti Transzformációs Tanulmányok Intézete Etika Tudományközi Centrum	20
	- Heinrich von Kleist Irodalmi és Politikai Intézet	20
	3. <u>Az intézményhez kapcsolódó egységek</u>	21
	a. "Egyetemi Művek" gazdasági Hivatal	21
	b. Nemzetközi Találkozó Központ	21
	c. Viadrina Jótékonyági Kör	22
	d. Alapítványok és Ösztöndíjak	22
	e. "VIAPHONIKER" Frankfurt/Oder egyetemi zenekar	22
	f. Diákszervezetek	22
	4. <u>Collegium Polonicum</u>	22

V.	A KÉPZÉS SZERKEZETE	24
	1. Hallgatók	24
	2. Oktatók	27
	3. A jövőt illető elképzelések	27
VI.	ÖSSZEGZÉS	30
VII.	IRODALOMJEGYZÉK	33

BEVEZETÉS

A XX. század utolsó évtizede az Európa keleti feléhez tartozó országokban, nemcsak politikai rendszerváltást, hanem a felsőoktatás tömegesedését is magával hozta. Pontosán fogalmazva az előbbi esemény bekövetkezte gyorsította fel az utóbbit.

Amíg Nyugat Európában ez a folyamat a 70-es évek végéig többnyire fokozatosan végbement, addig bekövetkezte a keleti régiók, kormányait, váratlan szituációk, elé állította. Meg kellett felelniük a kor támasztotta új követelményeknek, de rendelkezésre sok helyütt sem az anyagiak, sem az infrastrukturális, sem pedig a humán feltételek nem állottak.

..."Az oktatás ezért piacosodik, vállalkezési formát ölt, nemzetközivé válik és globalizálódik.".../Kozma 2002/

Országoként, területenként, így különböző lehetőségek, kihívások kínálják magukat. Az egyesek gyors döntésekkel ügyet és pozíciót nyernek, míg mások újszerű elképzeléseikkel utat mutatnak.

Frankfurt/Oder esete az előbb elhangzott mindkét eset tipikus példája. Egyetemének alapítását, az egyesítést követő időszakot, közvetően a német- lengyel határon sikerült megvalósítania.

RÉGIÓFEJLESZTÉS TUDOMÁNPOLITIKÁVAL

Brandenburg megoldásra szánt feladatai az újraegyesítés után

A Németországban újraegyesítést követően, (1990) a **kelet-német területek** gazdasági társadalmi viszonyai, alapjaiban változtak meg. Az új fizetőeszköz bevezetése, a gazdaság privatizálása, de az oktatásügy átszervezése is, a nyugati példát követte. A társadalom és a gazdaság korábbi beidegződései, kötődései ezzel szertefoszlottak a jól működő kapcsolatok, pedig felszámolódtak.

Brandenburg tartomány az ország keleti felén, a Berlint övező területeken (29032 Km²) fekszik. A fordulatot követően e terület is kedvezőtlen, gazdasági helyzetbe került. Kiút keresése 2.543 000 lakosa, életfeltételének javítását szolgálta.

A **Kelet-Brandenburg** régió, területileg, és lakosságát tekintve is, a szövetségi tartomány szűk egyharmadát teszi ki. Központja Frankfurt/Oder (70000 lakos) közvetlenül a német lengyel határon fekszik.

Amíg a második világháborút követő időktől 1990-ig, e területének a KGST-én belül központi fekvése volt, addig mára, **hátrányos perifériás helyzet**be került. Úgy Németország központjától, mint az Európai Unió újonnan átalakított gazdasági övezeteitől távolra került.

A helyzet az Odera-Neisse határán, ezzel kritikussá vált. A gazdasági átalakulásokat követően Brandenburg társadalmi összetételében is változás következett be.

Migrációs szaldója 1991-ben a többi tartomány viszonylatában 30368 fő volt.

A középkorosztály 1/3-a vándorolt el közülük is olyanok, akik kereső foglalkozásuk elején álltak.(Éppen ez a korosztály lett volna képes arra, hogy fiatalos tudását a piaccgazdaságba való átmenetben valamint a struktúraváltásban is kamatoztassa.)

Ez a mértékű- és minőségű elvándorlás, pedig a lakosság struktúrájának megváltozását hozta magával. Az a lakossági csoport gyöngült meg leginkább, amelyik a népesség reprodukciója szempontjából is a legaktívabb volt. Ezért a születések száma 1989 és 1993 között 12 ezerről 10 ezerre csökkent. Súlyosbította a helyzetet, hogy az egyes korosztályokon belül is, azok költöztek el leghamarabb, akik jobban képzettek voltak. A kevésbé képzett, egyben passzív réteg, pedig maradt.

Olyan megoldást kellett, tehát keresni, amely egy régió stagnáló feltételei mellett is működőképes, és amelyet a helyi akarat irányít. Emellett képes egy, a fejlődésében megtorpant régiót, is elmozdítani a hólponttól.

A gazdaság átszervezése mellett ezért a non-profit érdekeltségek is szóba kerültek. Számításba így az egészségügy, a kultúra, a szociális- területek, vagy az **iskolaügy** egy-egy cselekvő terepe jöhetett. Ilyennek bizonyult egy főiskola, vagy egyetem építése is, ahol, a tartományi kormány, aktív forráseszközei segítségével, a szóban forgó fejlesztésekre maga is befolyást gyakorolhat. A nagy klinikák és a városi előljárósági hivatalok után, tehát ezek az intézmények válhatnak a tartományok legnagyobb befektetéseivé. Hosszú távú pozitív hatásuk, pedig környezetükre lehet kihatással.

Ebbe a "befektetői körbe" tartozhatnak bele még az egyetemisták is, akik gazdasági szempontból, ugyan nem produktívak, de ösztöndíjaik és szülői háttértámogatás következtében, fogyasztóként léphetnek fel. /Klüter 1993/

Egyetemek, kutatóintézetek, mint a megoldás kulcsa

Nagy várakozás előzte meg a fejlesztés *egyik* lehetséges módozataként az **Euró régió létrehozását**. Ennek segítségével egy nemzetközi tengely működőképes kialakítását, tervezték. Ez a Berlin-Frankfurt/Oder-Poznan-Varsó vonal kiépítését és az erre elnyerhető támogatások, és befektetések megpályázását jelentette. E lehetőségek a gazdasági kapcsolatok felélénkítése mellett, egy **határon átnyúló egyetem** létesítésének a gondolatát is magukban foglalták.

Második módozatként párosult ehhez a tartomány főiskolát alapító programja is. A volt NDK-ban a főiskolák és a tudományos intézetek Kelet-Berlinben, valamint Szászországban összpontosultak. Brandenburg, ezért, az egyesülés utáni Németország, főiskolákkal és egyetemekkel legkevésbé ellátott tartományává vált. Ezért a kultúra területén, itt egy úgynevezett "regionális deficit" alakulhatott ki.

Egyetemalapító elképzeléseiket még az a tény is alátámasztotta hogy a volt NSZK területén, több hasonló eset ajánlkozott példaként. (A Ruhr-vidék egyetemeit a szénkrízis idején, a bajor felekezeti (püspöki) egyetemeket München központtá alakításakor alapították. A Kasseli Egyesített Főiskolát a nehézgép-gyártás hanyatlása- és az NDK határon fekvésének kompezációjaként létesítették.)

Az egyetemek és főiskolák alapításáról szóló törvényt, ezek után az idő is nagyon sürgette, 1991 májusában egyhangúlag meg is szavazta a tartomány. E törvény életbe lépése után azonnal létrehozták a Potsdami Egyetemet, a Műszaki Egyetemet Cottbusban és az Európa Egyetemet Frankfurt/Oderben.

Ez év szeptemberében még további 5 főiskolát is alapítottak a tartományban.

(Potsdamban, Wildauban, Eberswaldeban és kettőt két székhellyel

Senftenberg/Cottbusban, valamint a Film és TV Főiskolát Potsdam-Babelsbergben.)

Az év a végén, pedig az egyetemeken kívüli kutató intézetek az alapításáról is döntöttek. Így az újonnan alapított és átalakított intézményekhez ma tudományos intézetek, vagy azok részlegei is tartoznak, amelyeket 90%-ban a szövetségi kormány és 10%-ban a tartomány finanszíroz.

Frankfur/Oder elképzelései, megvalósításához a Gießeni Egyetem alapításának a példáját választotta. (Paraméteriben e kisváros bizonyult hozzájuk leginkább hasonlónak, valamint, mert 73600 fős lakossága számára, egyetemük 1957-es újraalapításával, csaknem a 30000 elvesztett ipari munkahely, mindegyikét, pótolni tudta.)

Az említett két alapgondolat, a határközelség és a régi hagyományok talaján, nekik is csak így sikerülhetett a hajdan volt és ismert egyetemük 1991-beni újraalapítása.

AZ EURÓPA EGYETEM; “VIADRINA” KELETKEZÉSE

A város és első egyetemének története

Frankfurt/Odert az egykori “Vrankenfordet”, frank kereskedők alapították. 1253-ban városi rangra emelték, 1368-1516 –ig. az Odera menti fekvésének köszönhetően a Hanza városok szövetségéhez tartozott, és messze földön híres kereskedő- és vásárváros hírében állt.

Egészen a legújabb kori történelméig megőrzött, ódon arculatát, a második világháborúban veszítette el. A települést romokból, ekkor építették modern várossá. A központban megmaradt, néhány történelmi nevezetességű épületegyüttesét- a Szt. Mária templomot, a Városházat, az egykori kolostor épületet – a XX. sz. második felének, váltakozó stílusában megépített házai, lakótelepei, majd távolabb ipari létesítményei övezik.

A város 300 éven adott helyt –1506 és 1811 között az első Brandenburg tartományi egyetemnek. Az I. Joachim választófejedelem uralkodása idején alapított Alma Mater, Viadrina / jelentése: Odera menti/ rövidesen, a brandenburgi porosz állami hivatalok első számú oktatási központjává vált. Négy fakultásán jogi, orvosi, teológiai, filozófiai, ismereteket oktattak, amelyekhez részterületként a retorika, a történelem, a csillagászat, a matematika és a zene kapcsolódott. Összességében 25 diszciplína tanításával járult hozzá kora tudományának ápolásához és fejlődéséhez.

Falai közül kerültek ki a legfőbb porosz elöljárók, jogászai az államügyek diplomatái, teológusai Brandenburg legmagasabb papi méltóságai, orvos professzorai, pedig az őgrófok házi orvosai lettek.

A régi Odera Egyetem nemcsak a környező német tartományi és őgrófság diákjait tanította meg a felsorolt tudományokra, hanem kedvező földrajzi fekvése következtében a lengyel síkság és a távoli keleti területek fiataljainak/ köztük a magyarokéinak/ is a találkozó helyévé vált. Ők tanulmányaik első állomásául választották a Viadrinát, hogy innen aztán később magasabb tudományok megszerzése érdekében továbbutazhassanak.

Hírességek is megfordultak itt; Ulrich von Hutten, Thomas Münzer, Carl Philipp Emanuel Bach, Heinrich von Kleist / a város szülötte / és a Humboldt fivérek.

Fénykora is ekkortájt szakadt hirtelen félbe. Az időközben tartományi székhelyé fejlődött Berlinnel nem tudta felvenni a versenyt. Ezért 1811-ben, egy évvel azután, hogy, a nagyobb, korszerűbb és elegánsabb Humboldt Egyetem felépült, léte ellehetetlenült és kénytelen volt bezárni kapuit.

Ez az egyetem, a korai és kései felvilágosodás és az azt megelőző években, 55000 diákot fogadott és oktatott. Mára hírmondó belőle, csak az a főbejárat darab maradt, amit az 1960-as évek elején lebontott épületből, a helyi múzeum őrzött meg az utókor számára.

A 180 évvel későbbi újrakezdéshez is a történelem változásai szolgáltattak alapot.

Az 1990-ben bekövetkezett német újraegyesítés, eufórikus hangulatával, az európai határ idetelepülésével, adódott kivételes lehetőségét kihasználva, **Európa Egyetem Viadrina** néven újra kinyitotta egyetemének kapuit.

Még saját 1990 december 6-i alapítását követően, gyors intézkedéssel, a poznani Adam-Mickiewicz Egyetemmel közösen, 1991 július 15-én életre hívta lengyel társintézményét a **Collegium Polonicumot** is. Helyéül a túlpárti Słubicét / Lengyelország /választották.

Słubice; ez a 17000 lakosú csendes kisváros, magán hordozza a hajdan volt, jobb idők építészeti emlékeit, és a közéletben bekövetkezett pozitív változásoknak köszönhetőn, éledőben van.

/Az 1989-90-ben a politikai-, társadalmi- és gazdasági változások és az Európa határ ideérkezése miatt, e kisváros is új helyzettel, új kihívásokkal találta magát szemben. Azt az elgondolást, amit ekkor a két város közötti lehetőségek jelentettek, a

városfejlesztés-, a közösségi szolgáltatások-, a helyi közlekedés-, a kereskedelem- a sport-, a turizmus-, a közoktatás-, a tudományos- és a kulturális élet területén, az egyetemalapítási ceremónia csak betetőzni tudta. A semmiből születő új egyetem építésétől kaptak további lendületet, az addig elmaradt infrastrukturális beruházásokra (pl. a csatornázás, a víztisztítás), a természetvédelemre, a határon átívelő várostervezésre, valamint a két város közötti egyenlőtlenségek mielőbbi felszámolására/

Az egyetem jellege; belső és külső kapcsolatai

Az egyetem, mint intézmény a régi Porosz Helytartósági Hivatal impozánsan felújított épületében gyakorolja tevékenységét. A tekintélyt parancsoló intézmény az Odera tőzomszédságában, a városközpont történelmi városmagja és modern passzázssai közvetlen közelében található. Ez az intézmény a helyi kulturális élet legmagasabb fokú képviselője, ezáltal közelebbi és távolabbi környezetének meghatározó, művelődéspolitikai tényezője.

A collegium egy, a Tomasz Durniewicz lengyel építész által tervezett és felépített modern, közvetlenül az országokat összekötő hídfőnél elhelyezkedő, intézmény. Az épületeggyüttes egy központi belsőudvart körülölelő, egymásba kapcsolódó részekből álló és ezzel a megoldással, a tudományágakat is szimbolizálni képes alkotás.

Az **Európa Egyetem** jellegét az alapokmányokban lefektetett nemzetköziségi szellem, *egyrészt* a két intézmény közötti szoros kapcsolat, az egymás megértésére való törekvés, *másrészt* a három fakultás jogi-, közgazdasági-, és a művelődés-tudományi oktatás-politikája, határozza meg.

A gyakorlatban ez a társintézmények közötti csaknem napi egyeztetéseket, a kari tanulmányok egymásba kapcsolódását, és átjárhatóságát jelenti.

Nemcsak a tanulás és tanítás legkorszerűbb feltételeit biztosítja, hanem a határokon átnyúló szellemi eszmecserék közvetítését is felvállalja. Ezt a célt szolgálják a lengyel kollégákkal közösen kialakított tantárgyprogramok, az újra fogékony temetikák, valamint a világra tekintő nyitottságuk.

A **Brandenburg tartomány** egyetemei között a Viadrina nemcsak a legfiatalabbak egyike, de nagyságát tekintve is a legkisebb.

Berlin meghatározó szellemű, szakágaiban szélesskálájú, és ezen belül is különböző profilú, Humboldt-, valamint a Műszaki és Szabad Egyetemei mellett a Potsdami- és a Cottbusi Egyetemeket is az újraegyesítés után, alapították; keresve és megtalálva azokat az irányokat, amelyek még nyitottak voltak az oktatás számára.

A Viadrina biztosította helyét az egyetemek sorában, s az alapítását követő néhány év alatt figyelemreméltó hírnevet is szerzett magának. Megmutatkozik ez ma az egyre növekvő hallgatói létszámban, valamint neves, tudós professzorok érdeklődésében. Ők szívesen tartanak itt előadásokat és folytatnak kutatásokat.

Nemzetközi kapcsolatait az elmúlt 10 év alatt a szélrózsa minden irányában kialakított együttműködései jelzik.

A kapcsolatok felvételénél Lengyelország mindenki előtt elsőbbséget élvezett. Őt követték a Közép és Kelet-európai, majd a Nyugat-európai országok. Az Európán kívüli kontinensekre csak ezután került sor. A cél mindenhol kettős volt, elsőször a külföldi hallgatói helyek biztosítása, másodsor, a kutatási együttműködések kiszélesítése. Igyekezetét az Európai Unió Erasmus, Sokrates és Leonardo oktatási programjai, valamint az országok közötti kétoldalú szerződések segítették. Nyitottságát, pedig a világ több, mint 140 országával fenntartott kapcsolat jelzi. (A "90-es " évek közepétől, szemeszterenként 5-8 magyar hallgató is megfordul itt.)

FELÉPÍTÉSE, KÉPZÉSI IRÁNYAI

Fakultások

A jogtudományi kar

A jogi fakultás 16 tanszékkel és 16 professzor irányításával működik.

A hallgatók képzése, az u.n. kalasszikusan elfogadott irányvonalnak és az egységesen kialakított német oktatási rendszernek megfelelően történik. A tanulmányokat ezt követően egy kétfokozatú államvizsga zárja.

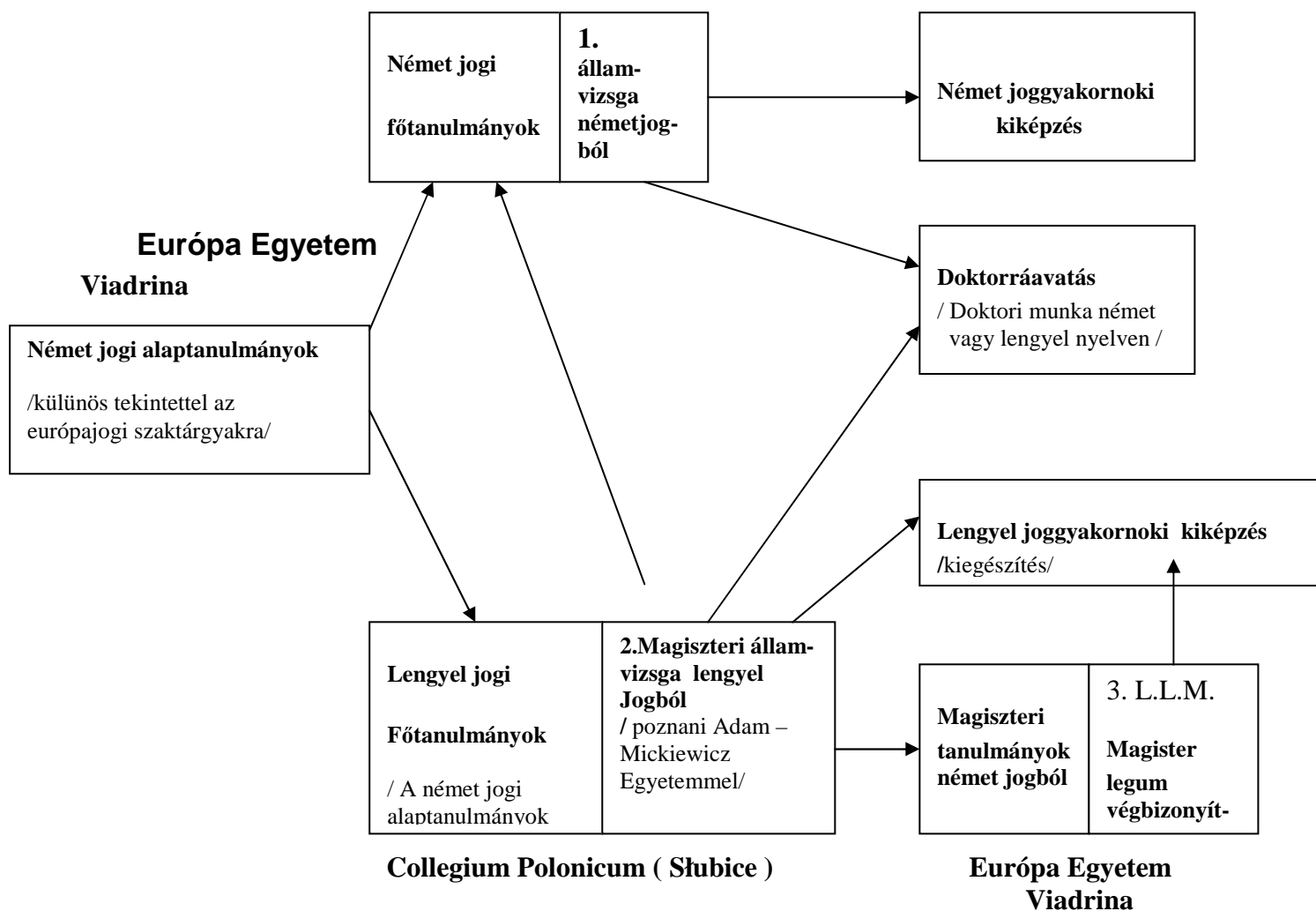
Az első újdonságot az itt készítendő három dolgozat egyikének, kötelezően a nemzetközi jogból történő leadása jelenti.

Rendelkezik a kar továbbá, a tudományos diszciplínákat összekötő, valamint nemzetek közötti együttműködési programmal is.

Míg a diszciplínák közötti együttműködések, a képzés struktúrájába beépített, művelődés-tudományi és közgazdaság tudományi karok, fakultatívan felvehető tanegységei biztosítják, addig a nemzetköziséget, a hallgatóknak fakultatívan rendelkezésre álló, szaknyelvi német, lengyel és latin anyagok segítik.

A Poznani Adam-Mickiewicz Egyetemmel közösen életrehívott, ***német-lengyel együttes jogászképzésével***, pedig már, úgy egyetem-politikailag, mint tartalmilag teljesen új területre lépett. Ez a gyakorlatban a 3. szemeszertől /a kötelező német tanulmányok melletti/ lengyel jogi kurzusokat is jelent. A német államvizsga kövteleményébe, a legmagasabb fokozatú végbizonyítvány a "Magister legum" megszerzésébe, így a lengyel magiszteri vizsga letétele is bele tartozik.

A német-lengyel jogképzés modellje
Az Európa Egyetem
Viadrina Igazságügyi
Vizsgabizottsága

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

Szemeszterek

Cél: a jogi pályának megfelelően, használható minőségi képzés átadása Németország, Lengyelország és egész Európa területére.

Közgazdaság Tudományi Kar

A közgazdasági fakultáson 17 tanszék működik 17 professzor irányításával

Az üzemgazdaságtani tanulmányok a vállalat-vezetési elveknek megfelelően kerültek a tananyagba. A **népgazdaságtan**, a nemzetgazdasági összefüggések elemzéseit tárgyalja, a **nemzetközi üzemgazdaságtan**, pedig a növekvő iparosítási tendenciák kezelésére készít elő.

A szakági képzések mellett teret enged a szakok közötti közeledésre is. Egy a gazdaságtudományokra épített tananyag-ajánlatával, komplex egészszé szervezi az *üzemgazadságtan*, a *nemzetközi üzemgazdasági*, a *népgazdasági* és a *nemzetközi Bussines Administrationi* tanulmányokat.

Ezek az **alapképzést** adó tárgyak magukban foglalják, a *művelődés-tudományi* fakultás egy-egy szakágának kínálatát a kötelező, idegennyelvi képzést, valamint pályázati úton lehetőség nyílik a hallgatók, külföldi egyetemeken teljesíthető tanulmányaira is.

A **főképzés** szakonként különböző számú szemeszterekből áll, melyből kettő letétele kötelező.

A *nemzetközi üzemgazdasági* szakon tanulók számára, a két kötelező nyelv elsajátítása mellett, még egy kölföldön töltött szemeszter abszolválása is előírás.

Ennek megfelelően a hazai diploma mellett –számukra lehetőség nyílik a külföldi partner egyetemeken egyikén történő záróvizsgára is.

A *Közép-és Kelet-európa Management és piackutatás* szakon a vállalati szektor vezetői képzése folyik. E szak látogatása tandíj köteles.

A tanulmányok befejezésével, a szakoknak megfelelően, többfajta végbizonyítvány elérése lehetséges.

A tanulmányok befejezésével a következő végbizonyítványok elérése lehetséges.

Üzemgazdaságtan	Diplomás üzletkötő
Nemzetközi üzemgazdaságtan	Diplomás üzletkötő
Népgazdaságtan	iplomás népgazdász
International Bussines Administration	Bachelor of International Bussines Administration (BBA) Master of International Business Administration (MBA)

Közgazdaság-tudományokat összefogó	Baccelaerus oeconomiae (Bac. oec)
Tanulmányok	Baccelaurea oeconomie (Bac. oec)
Közép- és Keleteurópai Management és Piackutatás:	Master of Business Administration (MBA)

Művelődés-tudományi Kar

A művelődés-tudományi fakultás 4 tudományágra tagozódik és 18 professzor irányítása mellett működik.

Összehasonlító társadalom tudomány

Kultúrtörténet

Irodalomtudomány

Nyelvészet

A kar a kultúra kutatására tesz kísérletet, annak a minden eddigi emberi munkának és élettevékenységnek a megismertetésére, amit az eddigi tudományos kutatások eredményei csak igazolni tudnak. Különös hangsúlyt kapnak a itt, úgy a Közép-és Kelet-európai országok komplikált társadalmi átalakulási és átalakítási kísérletei, mint ahogy az európai modernizációs és beilleszkedési folyamatok is.

Az ***alaptanulmányok*** négy funkciót teljesítenek. *Először*, hogy legalább két diszciplína összekepcsolását elősegítsék, *másodszor* a már kidolgozott művelődés-tudományi szövegeket a diszciplínák közötti területre vezessék, *harmadszor*, hogy a képzés során, a hallgatók két szabadon választott nyelvvel könnyen előre haladhassanak, *negyedszer* pedig, hogy a többi fakultás szakterületeivel kapcsolatot teremtsenek.

A kultúra tudományainak magas színvonalú elsajátítása ezentúl nyelvtudást követel meg, amely egyben a külföldi tanulmányok alapját is képezi.

A hallgatók a kultúrát a jelek, szimbólumok részeként tanulják meg kezelni, úgy ahogy az ember a maga valóságát is értelmezi, társadalmi kapcsolatait szabályozza, és ahogy “igaz” és “hamis”, a “jó” és “rossz” felett ítélik.

A **főtanulmányok** a különböző diszciplínákat a tudományágak közötti súlypontjaik szerint kísérik meg összeilleszteni.

Modern - és nem modern
 Város – régió – kultúra
 Retorika – jog – intézmények
 Identitás – másosság
 Kultúraközi francia tanulmányok
 Tudás – és tudomány
 Nemek közötti különbségek

A tanulmányok folyamán előírás:

- egy legalább kéthetes profilba illő gyakorlaton való részvétel,
- egy legalább három hónapos külföldi tanulmányi-és gyakorlati stúdium,
- valamint a *közgazdaságtani és jogi alapismeretek* elsajátítása.

A hallgatók a karoknak megfelelő bölcsész diplomákat védhetnek meg.

Collegium Polonicum

A lengyel társintézmény, az Európa Egyetem Viadrina és az Poznani Adam Mickiewicz Egyetem tantárgyainak kiegészítéseként, a következő tanulmányi irányokat ajánlja:

- Lengyel jog , a nemzetközi magiszteri tanulmányok keretein belül (EU. Viadrina)
- Politológia (UP. A Mickiewicz)
- Környezetvédelem (UP. A. Mickiewicz)
- “Master” fokozatú Közép-európai összehasonlító tanulmányok (UE. Viadrina)
- Posztgraduális “Master” fokozatú tanulmányok Európa kultúrkincseinek védelméről.
- MBA Management és piackutatás Közép -és Kelet-európában (EU. Viadrina)
- Térgazdálkodás; város- és vidékfejlesztésre szakosodva (UP. A Mickiewicz)

A diplomákat a hallgatók két egyetem égisze alatt a szakoknak megfelelően kapják.

Az intézmény csatolt egységei

Központi létesítmények

A Nyelvi Centrum

A nyelvi centrum elsődleges *célja* a hallgatókat, úgy a külföldi tanulmányokra, mint későbbi hivatásuk nemzetközi összefüggéseinek megértésére előkészíteni. Ez leginkább a nyelvi készségek átadásával és az országiismeretek rögzítésével történik. E funkciójának való megfelelését az Európa Egyetem határmentisége is kedvezően befolyásolja *A szaknyelvi képzés*, nemcsak a szakterminológiák pusztá közlését jelenti, hanem a kultúraközi társalgások, stratégiák használatához konfliktus kész, nyelvi fordulatokat is kínál.

Ezentúl a különböző nyelvi kultúrákkal való találkozás, a hallgatók általános tudáshorizontjának a bővítését is szolgálja.

Az Egyetemi Könyvtár

Az intézmény központi média és információ szolgáltató egysége a könyvtár, ami egyúttal a városi lakosság általános és tudományos olvasási szokásainak is eleget tesz.

A hagyományos médiákat tekintve 400000 kötet könyvvel, 2000 folyamatosan cserélődő folyóiratokkal rendelkezik. Ezen kívül mikrofilmek CD ROM-ok és discettek kölcsönzése és használata is lehetséges. PC-i helyi Internet csatlakozással ellátottak, Továbbá van egy specializált európai dokumentációs centruma is. Ez az EU. mindig legfontosabb hivatalos publikációinak a folyamatos példányaival rendelkezik. Olyan irodalmi anyag és dokumentum, aminek éppen a hiányában van, utánrendeléssel szintén kikölcsönözhető.

Szolgáltatásai az Internet használatáig bezárólag térítésmentesek.

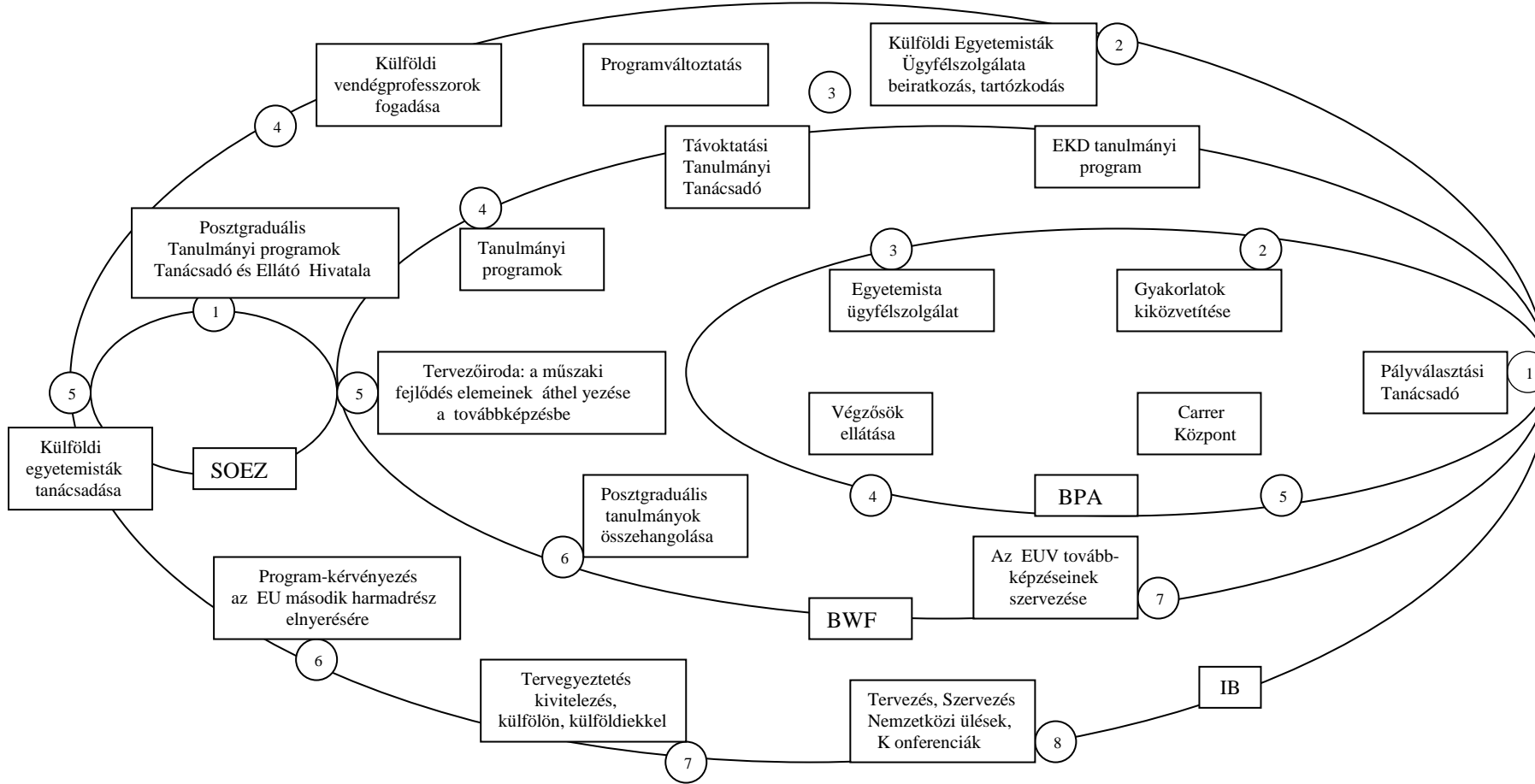
A könyvtár maga egy attraktívan megoldott építészeti alkotás. Az egyetemi főépület belső udvarának, e célra legremekebbül elgondolt és kivitelezett területe. Jellemzői:

a meghökkentő újszerűség, a sok természetes fény, az üveg, a modern formák, a tágas terek és a kényelem.

Nemzetközi továbbképző központ

Az egyetem egyik központi létesítménye, amely képző és továbbképző programjaival áll rendelkezésre. Tanfolyamokat indít, javaslatokat tesz, valamint tudományos üléseket rendez a kutatások pártolására.

A NEMZETKÖZI TOVÁBBKÉPZŐ KÖZPONT MŰKÖDÉSI MODELLJE

Kutatóintézetek

A Frankfurti tanulmányokat közvetítő intézet (FIT)

1995-ben a Viadrina tudományos intézeteként alapították, az egyetem tudományos diszciplínái, szervezett kereteken belül történő, kutatásainak közzététele érdekében. Az intézet magja egy 14 fős, a Közép- és Kelet-európai társadalmak gazdasági szisztémáinak és új rendszerinek bemutatására alakult, társaság. Ily módon magán viseli a térség átalakulási folyamatainak sokszínűségét, és lehetővé teszi a közgazdasági-, művelődés- és jogi tudományok diszciplínáik közötti munkák előmozdítását. Sok neves vendégprofesszor folytatja itt kutatásait, kiknek költségeit harmadrészen az intézet magára vállalja. Kollokviumai heti gyakorisággal kerülnek megrendezésre.

Etika Tudományközi Centrum (IZE)

Ez egy 15 Viadrina professzor által létrehozott és fenntartott intézmény, amely az etika tudomány és a nemzetek közötti viták szükségszerűségéért érez felelősséget. Tudományos kutatásaik alapját, az egyetemi karok által felvetett, diszciplínák közötti etikai kérdések, adják. Konferenciáik témájaként mindennapjaink erkölcsi kérdéseit választották pl. "Diszkrimináció vagy a diszkrimináció ellenzése", "Az ember és gyógyászati ellátása", vagy "Állatok jogok nélkül" stb.

Heinrich von Kleist irodalmi és politikai intézet (HvKI)

Kutatási súlypontját a *Művelődés tudományi kar* szempontjai határozzák meg. Ezen belül is az irodalom és a politika közötti kapcsolatokra koncentrálnak. Az intézeten belül működő Graduiert kollégium a reprezentáció –a retorika - a tudás címszavai alatt,

már több anyagot készített a tagok részvételével. Kérdésköreikbe tartozik, pl. a médiák hatalma, a jogi erőszak és a törvényesség nyelvi kifejezéseinek elemzése is.

Az intézményhez kapcsolódó egységek

Az "Egyetemi Művek" gazdasági hivatal

Egy olyan létesítmény, amely az egyetem szolgáltatási és szervezeti hátterét biztosítja.

Felügyeli többek között a diákokotthonokat és a hallgatók teljes ellátásának zavartalanságát. Jelenleg 5 diákokotthonban 1260 helyet rendelkezik. A szálláshelyek a legkényesebb igényeket is kielégítik. 1, 2, és 2-2 ágyas szobákkal, vagy ugyanilyen elosztású apartmanokkal rendelkeznek, ahonnan a diákok egyetemi internet összeköttetése is megoldott.

Két menza és két kávézó szolgálja továbbá az egyetemi komfortot.

Háttéri segítségül rendelkezésre áll a **könyvelés**, a **bérszámfejtés**, a **szállásügyi** az **oktatási**, a **személyzeti** és a **méltányossági hivatal**, valamint a **diák segélyző központ**.

Működési körébe tartozik még az egyetemi épületek fenntartásának és működésnek felügyelete is.

Nemzetközi Találkozó Központ

A közös gondolkodásra, közös elhatározással hozták létre, az 1998-óta működő tudományos létesítményt.

Ez egy 600 m² hasznos alapterületű felújított villaépület, ahol 11 különböző méretű lakás kapott helyet,. A ház mindenkor lakói többek között "Center for Advanced Central European Studies" fiatal tudósai, akik egy meghatározott témán akár egy évig is közösen eldolgozhatnak itt. Alkalmat ad továbbá a hely vendégek, tudósok, és a hallgatók közötti találkozásra is.

Viadrina Jótékonyági Kör

Az 1992-es alapítása óta a frankfurt/oderi főpolgármester elnöklete alá tartozik

Alapítványok és ösztöndíjak

1. A viadrina európai ösztöndíjas professzorait az Otto Wolf Alapítvány, Köln keretein belül fogadja
2. *Hallgatói és tudományos* előrehaladást jótékonyan befolyásoló ösztöndíjak

“VIAPHONIKER” Frankfurt/Oder Egyetemi zenekara

“VIADRINA UNICHOR” énekkar

Diákszervezetek: a helyi és a külföldi egyetemisták érdekeit egyaránt szolgálja.

Collegium Polonicum

Az alapítást követően megindult oktatás, Słubice különböző intézményeinek bérelt helyiségeiben történt. Az építkezés csak a két partner egyetem (Viadrina és Adam Mickiewicz) 1994-ben aláírt közös nyilatkozata után kezdődhetett meg.

A területet a város polgármesteri hivatala jelképes 1 Zlt.-ér ajánlotta fel megvételre. Majd mindkét egyetem ponzorok támogatásainak elnyerését kereste. Így sikerült 1992-98 között 70 millió DM-t. /35millió E/ a következő képen összegyűjteni.

- a Lengyel Népköztársaság központi forrásából
- a lengyel Nemzeti Oktatásügyi Minisztérium támogatásából
- a német-lengyel együttműködés alapítvány befolyó összegéből
- és az európai PHARE program keretéből

Ezenkívül a folyó tudományos munka támogatására , valamint az új évfolyamok előkészítésére, az Európai Unió INTERREG II. programját és a Frankfurt/Oder-i munkaügyi hivatal ilyen célra elkülönített összegeit pályázta meg.

Az ünnepélyes avatására 1998 június 10-én került sor. (Az intézmény teljes felépítése 2000 őszén fejeződött be.)

Az építmény felszerelése berendezése a kor legigényesebb elvárásai szerint történt. Installált kompjuter összeköttetése a CP server segítségével minden élő PC-vel elérhető. Egy Hf-rövidhullámú berendezéssel, pedig a Collegium, a Viadrával is összeköttetésben áll. Ez lehetővé teszi a kapcsolatot a Viadrina adatbázisához és internet összeköttetéséhez. A berendezést kapacitása alkalmassá teszi videókonferenciák, szemináriumok egyidőben, több teremben történő megrendezésére is, essen az a határ eme, vagy túl partjára.

A **nyelviképzés** a collegium tananyagi követelményeinek egy integrált része, amely lengyel, angol, orosz, német nyelvek tanítását jelenti. (A Közép-és Kelet európai Management és piackutatás szakon a tantárgyak is a e négy nyelv valamelyikén teljesíthetők.)

Könyvtára egy tudományos könyvtár, amely úgy a helyben tanulók, és az Adam Mickiewicz Egyetemet látogatók ,úgy a Viadrináról jötteket, mint a határ mindkét oldalán lakók igényeit hivatott kiszolgálni.

A 2000-es tanév téli szemeszter óta, a háromszintes 1000 m² összterületű egység is egy új épületben kapott helyet. A 20000-es könyvállomány, a tanulmányi és kutató munkák, valamint az 500 különböző folyóirat megfelelően kategorizálva, vehetők igénybe. A SIAS kompjuter szisztéma az opac internet kapcsolat segítségével, számára is lehetővé teszi a kategorizált könyvek azonnali áttekintését. Ezenkívül rendelkezik még egy lengyel-német és német-lengyel CD-ROM szótár gyűjteménnyel. Jellegét tekintve prezentációs könyvtár,vagyis leginkább helyben látogatható.

Kollégiumai: az Amicus, Juventa, Gaudium, és Arcadia fantázia névre hallgató 5 épület 923 hellyel rendelkező, új építmények. 291 egy- és 632 kétágyas hellyel rendelkezik. Minden lakásnak telefon és tévészési szolgáltatása is van. A szabadidő eltöltését az egyetemi klub, a kávézó, a fitness, a szauna, a röp-és kosárlabda, valamint a tenisz pályák és a sportcsarnok szolgálja.

A KÉPZÉS SZERKEZETE

A Tanulmányi év két szemeszterre egy télire /október 1 és január 20 /, valamint egy nyárra / április 1- július 20 / tagolódik.

A hallgatóknak ez idő alatt kell teljesíteniük a vállalt feledatokat. A kredit rendszerben történő értékelés teszi lehetővé számukra az intézmények és a diszciplínák átjárhatóságát. Így egy esetleges akadályoztatás esetén a már megszerzett kreditekkel a tanulmányok későbbi, esetleg máshol történő folytatása is lehetséges.

Felvételi rendszere a külföldiektől is megköveteli a jó nyelvtudást, mert ennek hiányában maga a képzés színvonala szenvedne csorbát. A lengyel területről és a külföldről érkezők, sokkal nehezebb helyzetben vannak német társaiknál. Ők ezért előzetes nyelvi felkészítésen is részt vehetnek.

Hallgatók

A hallgatók összetétele több megközelítésben is változatos képet mutat. Az első szűrőt a tanulmányi átlag jelenti .A bejutási lehetőségeket a tartományban, a mindenkori helyi erőviszonyok szabályozzák. Átlagosan, a jó és a kiváló érettségivel rendelkezők kerülnek az intézmény falai közé. (Éppen ezért kérdéses, mennyire lesz helytálló az az intézkedés, amely az elkövetkezendő időszakban az érettségivel nem rendelkezők számára is lehetőséget teremt a bejutásra.)

Szociális összetételük szerint, legtöbben a középrétegekbőliek. Ezen belül is a jobb módúak a távolabbi tartományokból érkeznek, míg a helyi összetételt, a parkoltatási szándékkal felvett, különböző rétegek tarkasága jellemzi.

A külföldiek számára a bejutás sokkal nehezebb. Még a lengyelek esetében is a jó német nyelvtudás az elsődleges szempont. Ehhez párosul a kiváló érettségi bizonyítvány és a magas felvételi pontszám. A sokszoros túl jelentkezés miatt leginkább azoknak a hallgatóknak van nagyobb esélyük, akik anyagilag is nagyobb áldozatra képesek. Míg néhány évvel ezelőtt, a kevésbé tehetséges lengyel értelmiségi családból érkező fiatalok képviseltették magukat legtöbben a külföldiek közül, addig

ma a Viadrinára felvettek nagyobb százaléka, a vállalkozói körök gyermekeiből kerülnek ki

A 2001/2002-es téli szemesztert 4170 diák kezdte el. Ebből a női hallgatók száma 2559, míg az újonnan beiratkozott 1124 fő közül 673 volt. Tehát a diákok több mint a fele lány, de még az egészséges egyensúlyi határokon belül. (Ez az arány már sokkal kedvezőtlenebb akkor, amikor a művelődéstudományi kart látogatók összetételét vizsgáljuk, itt $\frac{3}{4}$ -es női túlsúly jelentkezik.)

Ebben a szemeszterben a németek 2393-an, míg a külföldiek, 1777-en iratkoztak be. Bár legtöbbször, (1148 fő) Brandenburg tartományból és Berlinből (654 fő) érkezett, addig az utóbbi években Németország nyugati területeiről pályázók száma is megkétszereződött. Szép számmal képviseltette itt magát a távoli Nordheim-Westfallen (92 fő), és Baden-Württemberg (60 fő), míg a külföldiek közül, a nagyszámú lengyel hallgatóság (1441 fő) mellett az ukránok (66 fő), és az oroszok (40 fő) is jelen voltak. Összességében Európából 4078-an, Ázsiából 58-an Amerikából 26-an, Afrikából, pedig 8-an érkeztek. Mi magyarok a Viadrinával szemeszterenként 6-8 fővel a Pécsi Egyetem és a Közép-európai Egyetem, Budapest jóvoltából tartjuk a kapcsolatot.

A fakultások szerinti megoszlás ekkor a következőképpen alakult; jogi tanulmányokat 1382-en folytattak, művelődéstudományi karon 1111-en tanultak, míg a közgazdasági fakultásnak 1635 hallgatója volt. Hozzájuk kapcsolhatók még azok a diákok, akik kimondottan a Collegium Polonicum szaktárgyait választották; összesen 42 fő. (A collegium és a Poznani Adam Mickiewicz Egyetem közös 400 diákjai közül; összesen 91 fő hallgat át a Viadrinára, a fennmaradó 49 fő, -más szakpárok miatt- az Európa Egyetem létszámában szerepel). Az itt végzőknek függetlenül attól, hogy lengyel, vagy német ajkúak, lengyel nyelven is vizsgát kell tenniük. Vonatkozik ez a Viadrinán tanuló lengyel diákokra is, ahol számukra ez német nyelvből kötelező. Ezekben az esetekben a hallgatók mindkét ország felsőoktatási követelményeinek eleget tesznek, úgy, hogy egyszerre két diploma elnyerésére jogosultak.

Évente minden karon doktori védések is történnek ez a 2001-2002 téli szemeszter idején ez 168 hallgatónak sikerült.

Az ösztöndíj mértéke 400 EU. havonta, ami a jó teljesítménnyel növelhető. Az egyetemi látogatási bizonyítvány itt is különböző kedvezményekre jogosít fel. Körébe tartozik a helyi közlekedés, a szórakozás (múzeumi-, színházi-, mozibelépők stb.) a kollégiumi szállás, a diák étkeztetés, az Internetes utolérés, de kimarad belőle, pl. a távolsági közlekedés.

Az egyetemen tanulók lelki életéről a különböző felekezetek gondoskodnak. Jelen van a helyi evangélikus és katolikus egyház, a sűbiceai katolikus, a moszkvai orosz ortodox egyház, valamint az Europa Centrum ökumenikus hívőköre. A hallgatók felekezeti hovatartozása is e körökön belül írható le. (A hagyományok tiszteletben tartásának megfelelően, a lengyel diákok a legvallásosabbak.)

Az 1992/93-as téli szemeszter óta, különböző okok miatt, 3528 hallgató nem ebben az intézményben, vagy egyáltalán nem fejezte be tanulmányait. Az okok között szerepelt többek között, hogy a hallgató nem tette le utolsó vizsgáit, hogy elfogyott a vizsgalehetősége, hogy vizsgáit végérvényesen feladta továbbá, hogy más felsőoktatási intézménybe távozott, vagy hogy bevonult a katonasághoz, és, hogy egyszerűen nem iratkozott vissza.

A lemorzsolódás mértéke évről évre csökkenő tendenciát mutat. A 2000/2001 év nyári szemeszterében így már csak 282 fő volt az intézményelhagyó, az átlagot jelentő 392 fővel szemben.

Az egyetemi évek befejeztével a távolabbról érkezők rendszerint hazautaznak, és ott találnak munkát. Csak kevesek azok, akik családalapítás miatt maradnak. A helyben lakók leginkább Berlinben próbálnak elhelyezkedni, míg egyre többnek a környék is kínál munkát.

Oktatók

Az egyetemi személyzet létszáma 1998-ban 750 fő volt. Tudományos személyzeti kategóriába 534-en tartoztak és közülük a nők képviselete, csaknem kitétte a kívánatos egyharmadot (132 főt).

Főállásban 209-en dolgoztak, s ebből a professzorok száma 54 fő volt. Bontásban ez a következőket jelenti; 46-an voltak kinevezettek, 3-an helyettesek, további 3-an honorárium és 2-en, pedig meghívott professzorok. (A Viadrinára meghívott vezető tudósok egyúttal az intézmény professzoraiként is katedrát vállalnak.)

A tanszékek képviseletében a tudományos asszisztensek száma 155 fő, a tudományos munkatársaké, 135 fő volt, míg munkájukat, 22 gyakornok segítette. Másodállásban dolgozók 325-en voltak. Ebből a nem tudományos személyzet 216 főt tett, akik közül az igazgatásban 170-en, a könyvtárban, pedig 46-an dolgoztak.

Jövőbeli fejlesztéseik, valamint a személyi feltételeik, pedig az elképzeléseknek kihívásoknak megfelelően alakulnak.

A jövőt illető elképzelések

Négy különböző elvárás a jellemzője az egyetem további működésének.

1. Egy új típusú reformegyetemként, a köztudatba való kerülés és hatáskifejtés.
2. régiópolitika megfelelés,
3. a német-lengyel együttműködésnek a tudomány és kultúra területén történő minél nagyobb kiszélesítés, valamint
4. a jövőbeni egységes európai integrációnak impulzusadásra való törekvés.

A Viadrina, mint egy innovatív egyetemi projekt.

Az oktatás folyamatában fontos egy a mainál is átláthatóbb strukturális működés elérése, a hallgatók tanulmányainak könnyebb és átláthatóbb megszervezése.

A kutatásban a “Graduate Schools” struktúra fő és a mester kurzusainak a célkitűzéseiben való érvényre jutása.

Az igazgatásban egy hatásosabb tudományosság elérése, az Európa Egyetem, Viadrina és a Collegium Polonicum igazgatóságai közötti könnyebb és rugalmasabb ügyintézés kialakítása.

Az egyetemisták érdekképviselőinek élénkítése, és a külföldi egyetemisták integrációjának pártolása.

A nemzetköziség

Az egyetem megalapítása óta a nemzetköziség, az egyik meghatározó profilja. (A külföldi egyetemisták 40% fölötti képviselése, ma a német egyetemek közötti legmagasabb arány megléte.)

Feladat e számokon való további finomítás. Ma még kevésnek bizonyul az amerikai részvételt, de szorosabb kapcsolatokra törekszik Párizssal is. Emellett a Közép- és Kelet-európai egyetemekkel való (köztük Budapestivel is) intenzívebb együttműködés felvétele a cél.

A professzorok számának emelése a presztízsz mellett szükségszerű is.

Nemzetközi profiljának erősítésével összhangban napirenden van a nemzetközi “Graduirten -kollegs” kiépítése.

Fontos, az egyetemi évek mindennapjait bemutató hetek megrendezése, a multimédiás hálózatnak, mint a jövőbeni nemzetköziség kialakulásához vezető utak egyikének, bemutatása.

A Nyelvi Centrumnak, mint a Viadrina egyik márkajegyének feladata a három fakultással szorosabb együttműködésre való törekvés.

A tudományköziség égisze alatt, a célok érthetőségének fontossága a tudomány és oktatás együttműködésének területén.

Az egyetem regionális feladatai

Fontos a két város Frankfurt/Oder és Słubice és a régió történelmi- és megemlékezési rendezvényeinek a szervezése, valamint a környék lakosságával egyetértésben más nyilvános rendezvények megtartása.

Kellenek a pódiumbeszélgetések, vitaestek, és jótékonyági találkozók is.

A német- lengyel együttműködés területének tennivalói

A már szervezés alatt lévő általános és továbbképző stúdiumok folytatása, illetve befejezése.

Az Európai és Tudományos Centrum és a német-lengyel nemzetközi kapcsolatok mesterfokozati oktatásának bevezetése.

Az európai törvényalkotó tudományok létrehozása, és ennek a kutatás, az oktatás és a továbbképzés területén történő elősegítése.

Szükséges, az európai törvényalkotó tudományoknak, a lengyel és a német egyetemisták jogi évfolyamaira történő bevezetése.

Szükséges a Collegium Polonicum területén, egy olyan német-lengyel akadémia létrehozása, ahol a német-lengyel politikai viszonyok alakulásának története a széles publikummal megoszthatóvá tehető.

Fontos funkció továbbá, egy-egyfajta európai integráló dinamizmus innen történő kiindulása is.

Összeurópai feladatok

Fő elképzelések

A kutatásnak és az oktatásnak európai integráció keretein belül történő megerősítése,

a Viadrinának, egy a nemzetek és diszciplínák közötti kutatási és oktatási területté való válása,

a nemzetközi kapcsolatcserék felgyorsítására való törekvés.

Nyilvánosság és kooperáció más társadalmi csoportokkal

Szemeszterenként legalább egyszer, nagyobb vállalatokkal történő közös nyilvános rendezvények szervezése.

ÖSSZEGZÉS

Németország újraegyesítése után az ország keleti területén fekvő Brandenburg tartomány nehéz gazdasági helyzetbe került. A perifériára szorult Kelet-Brandenburg nyersanyagiparát visszafejlesztették és így a gazdasági a veszteségek ellensúlyozására, kevés kivezető alternatíva mutatkozott.

A tartomány **egyetemeinek és főiskoláinak**, az 1991-es alapítása után, Az illetékeseken kívül, kevesen hittek e vállalkozás sikerében, mindenek dacára, mégis itt történhetett meg az emberi tőke beruházása.

Hasonló elgondolás vezérelte a térség vezetőit a felsőfokú intézményekhez csatlakozó **tudományos kutató intézetek** alapítása kapcsán is. Az új alapításokkal Brandenburg tudományos intézeteinek a képviselője 12%-ról, 18%-ra emelkedett. (Ezek az intézetek a tudományos szerződések alapján szorosan működnek együtt az egyetemekkel, főiskolákkal).

Az Európa Egyetem létesítése, egyrészt ezen elképzelések-, másrészt, a régi hagyományok, felelevenítésének a talaján fogant, de az új Euró-régió oktatáspolitikáját tekintve is, jó befektetésnek bizonyult.

A mai több mint 4000-es hallgatói létszám egy szisztematikus fejlesztés eredménye. Bár a város az intézmény alapításával, az elvesztett piacoknak csak egy töredékét volt képes ez pótolni, mégis veszteségi kompenzációt jelent az itt élők számára. A Viadrina, mára Frankfurt/Oder nagyvállalatainak egyikévé, és a jövő egy biztos növekedést, jelentő beruházásává vált.

“Hidak az Odera felett” gondolata azonban túlmutat e sikereken. Társintézményével, a Collegium Polonikummal, immáron elmosta az országokat elválasztó valóságos határokat, és felépíttette a nemzeteket összekötő szellemi hidakat.

Az egyetem a nemzetek közötti, egyre szorosabb összeköttetései mellett, a három működő, a jogi-, a közgazdasági, és a művelődés-tudományi fakultásainak átjárhatóságán túl még, a diszciplínák egymáshoz való közelítésére is kísérletet tett. Ezen túlmenően, teljesen új területre lépett akkor, amikor a jogi tudományok valós nemzetközivé tételének jegyében, közös német-lengyel jogi képzést indított.

Vállalt feladatainak irányvonalát így, az internacionalitás és az interdiszciplinaritás kettőssége határozza meg.

A "Viadrina", megalapításától a tudományos sikerekig eltelt időben környezetét is átalakította.

A határ mindkét oldalán népességmegtartó erővé vált. Egyrészt azokat a fiatalokat sikerült helyben tartania, akik különben már térség elhagyókká váltak volna, másrészt a német-lengyel határon létrehozta a kibékülés és a nacionalista előítéletek nélküli, jó együttműködés példáját, lengyelek és németek között.

Frankfurt/Oderben sikerült megállítani az elvándorlást és konszolidálni a kialakult kedvezőtlen helyzetet.

Ezalatt a túlparti Słubice elmaradt beruházásait pótolta. (Széleskörű támogatást kért az Európai Unió Bizottságától, a kormányoktól, intézményektől és minden segítő kész embertől). A két város fáradóságait pedig, a helyi sikereken és pozitív hatásokon túl, az Európa Unió, az államok zászljának odaítélésével ismerte el.

Az egyetem puszta léte kihatott életrehívói, jellemformálására is.

Az egyetem puszta egzisztálása többször állította őket éles, tanulságos, vagy akár mulatságos helyzet elé. Példaként elég a Collegium Polonikum igazgatójának eseteit megemlíteni.

Vajon mire számíthatott az, - az egyetemalapítás, egyik lengyel pályázatát elnyert - fiatal ember, amikor Varsóban a Frankfurt/Oder felé közlekedő, és a túlsúlyoságtól lelakott lengyel hálókocsis vonatra szállt, aminek útiköltsége egész akkori havi fizetésének a harmadát tette ki? Vagy akkor, amikor a megérkezés után, sajnálkozva, bár de elfogadta azt az 1600,- DM-es fizetést, amit anyagi nehézségekkel indokolva, a meghirdetett 2700,-DM ellenében ajánlottak fel neki? Csakis a helyzet paradoxona, miatt nem tett említést arról a csöppet sem mellékes, szituációról, hogy addigi fizetése mindössze havi 200.-DM nek megfelelő összegre rúgott.

A kezdeti idők gyors történései sodorták őt abba a kínos szituációba is, amikor az első magas lengyel vendégek kalauzolása közben a félig felújított "Viadrina" épületében ő maga is sikeresen eltévedt, miközben a tájékozott ember benyomását próbálta kelteni. Felhőtlen volt az öröme viszont, amikor végre saját íróasztala volt egy ürességtől kongó szobában, amit a világ legtermészetesebb módján gyorsan

belakott, és amit valamilyen helyrationalizálás folytán, pillanatok alatt, évekre elveszített.

Annál nagyobb volt viszont a meglepetése, amikor az újonnan felépült Collegium Polonicum igazgatói székét, végül is átvételre neki ajánlották fel.

Az **Európa Egyetem “Viadrina”** története egy sikertörténet. Bár még fiatal egyetem, fiatal tradíciókkal, de már átadásra is képes, komoly tapasztalatokkal.

Magyarországnak az Európa Unióhoz, történő csatlakozásával és a shengeni határ ideérkezésével, most van meg az esélye, a határon átnyúló kulturális, gazdasági kapcsolatainak kiszélesítésére, környezete átalakítására, valamint határmenti regionális egyetemeinek alapítására.

Lehetőségei tehát adottak csak ma még kihasználásra várnak.

Irodalom Jegyzék

Bauer, Anette

Brücke nach Europa Europa Universität Viadrina
Frankfurt/Oder 2000

Bauer, Anette	Studieren im Herzen Europas Europa Universität Viadrina Frankfurt/Oder 2000
Faber, Klaus:	Wissenschaftspolitik und Regionalentwicklung am Beispiel Brandenburgs Poznan 1995
Forrai R. Katalin-Kozma Tamás	Regionális folyamatok és térségi oktatáspolitiká. Educatio füzetek Budapest 1999
Gábor Kálmán –Dudik Éva	Középosztályosodás és a felsőoktatás tömegesedése EDUCATIO Bpest 2002 tavasz
Klüter, Helmut:	Wirtschaftsprobleme Ostbrandenburgs Poznan 1995
Knefelkamp, Ulrich	“Blütenträume” und “Wolckenkuckucksheim” in Timbuktu”10 Jahre Europa Universität Viadrina 2001 Berlin
Knefelkamp, Ulrich:	10 Jahre Europa Universität Viadrina 1991-2001 Frankfurt/Oder 2001
Kozma Tamás	Euroharmonizáció Educatio Budapest 1998
Kozma Tamás	Regionális Egyetem Oktatás Kutató Intézet 2002
Kozma Tamás	Túllélés vagy felzárkózás EDUCATIO Budapest 1997 ősz 453-465
Pfeiffer, Waldemar Selinger, Brigitte	Wissen und Wandel Adam Mickiewicz-Universität Poznan Poznan 1997

- Pfeiffer,,: Waldemar Wissenschaftseinrichtungen und Strukturenwicklung
in der Grenzregion Poznan 1995
- Schmidt, Rolf Personal- und Vorlesungsverzeichnis
Europa Universität Viadrina Frankfurt/Oder 2002
- Schwan,Gesine Im Spiegel der Presse 2001 okt.
Die Europa Universität Viadrina Frankfurt/Oder
- Schwan,Gesine Die Weiterentwicklug der Europa –Universität
Viadrina Frankfurt/oder 2000 Ju
- Setényi János Az európai Integráció EDUCATIO Régiók 1997ősz
424-438
- Weiler, N.Hans Europäische Universitäten und, die Herausforderung
einer neuen Internationalität
Europa Universität Viadrina Frankfurt/Oder
- Weiler: N. Hans Grenzen als intellektuelle Herausforderungen: Die
Europa Universität Viadrina Frankfurt/Oder. Poznan
1995
- Wojciechowski, Krisztof Collegium Polonicum
Adam Mickiewicz-Universität Poznan2000 aug.
- Wojciechowski, Krisztof Erinnerungenund reflexionen eines Viadrina-
PionersV“Blütenträume” und
“Wolckenkukucksheim” in Timbuktu”10 Jahre
Europa Universität Viadrina2001 Berlin